

La declaració

CARLES BOIX | ACTUALITZADA EL 02/11/2015 21:16

La declaració. La declaració proposada per JxSí i la CUP no pot sorprendre ningú: presentar-la constituïa el primer compromís electoral dels dos grups i la seva majoria conjunta els permet aprovar-la. Fins ara, totes les declaracions parlamentàries prèvies havien estat purament simbòliques i la Generalitat només havia dut a terme “actes preparatoris” (com ara els informes del CATN), que el Tribunal Constitucional (TC), en la mateixa opinió que va anul·lar la declaració de gener de 2013, havia considerat constitucionals. Ara, en canvi, la declaració conté un pla d'acció específic (un calendari de projectes de llei) i una afirmació expressa de sobirania davant del TC.

Probablement aquesta darrera clàusula és la que ha plantejat més crítiques a Madrid i entre els partits unionistes. Cal subratllar, però, que fins i tot si no hagués estat inclosa explícitament, hauria format part de la intenció o animus de la declaració perquè, altrament, la declaració no hauria tingut cap credibilitat d'entrada (i, per tant, no hauria satisfet el mandat rebut el 27-S). En tot cas, cal recordar que la declaració acaba amb una voluntat manifesta de negociació. Idealment, aquest és el punt de partida que haurien de fer servir tant l'estat espanyol com l'oposició catalana a la declaració.

La reacció. Malauradament, la resposta ha estat la contrària: de tancament en banda i de frontisme complet. Això pot doldre o preocupar però no pot sorprendre. No hauríem arribat on som sense aquesta negació completa de la realitat catalana. La reacció conjunta PP-PSOE-C's, de moment tàctica i marcada pel 20-D, conté tota mena de perills per als tres partits. No podem descartar que les minicimeres de la Moncloa tinguin una explicació en clau interna: el suport dels altres partits permet a Rajoy contenir l'ala més dura i repressiva del PP, almenys fins al desembre. A canvi, però, ha inflat els seus competidors extraparlamentaris, ha reforçat el caràcter plebiscitari del 27-S i ha revelat una Espanya més fràgil del que proclamava.

La radicalització d'Albert Rivera és un intent de penetrar en l'espai més sòlid del PP. El sistema electoral espanyol, amb províncies petites sobrerrepresentades, penalitza els nouvinguts i C's necessita anar més enllà d'una determinada classe mitjana urbana si vol ser alguna cosa. Ara bé, aquest radicalisme i la seva proposta d'anticonstitucionalitzar una mera proposta de declaració, a més de ser un despropòsit jurídic, reforcen Ciutadans com un partit antisistema a Catalunya, molt lluny del centre polític i de poder construir qualsevol alternativa real. Per la seva banda, el PSOE constata la seva incapacitat d'oferir res: la crisi i el canvi demogràfic van fer esclatar l'aliança felipista Andalusia-Catalunya fa molts anys.

Dubto que el front del no es mantingui més enllà del 20-D. Fer-se el llit els uns als altres és l'esport nacional de la política espanyola. Ara bé, si és manté, el negacionisme no resol el problema de fons. No podrà liquidar la majoria independentista –només la podrien erosionar per la via del pacte–. I corre el perill de destruir la legitimitat democràtica espanyola: totes les maniobres de bloqueig (per no esmentar el to utilitzat per mitjans comunicatius i elits espanyols) reforcen l'esquema dels catalans com a ciutadans de segona.

L'execució. Per molt concreta que sigui, una declaració parlamentària només té valor si hi ha al darrere una majoria parlamentària i, sobretot, un govern que la dugui a terme. Mantenir el govern Mas en funcions fins al febrer o març és una mala solució: convertiria la declaració en paper mullat (llevat que hi hagués una reacció desproporcionada des de l'Estat). Cal votar un govern nou que mantingui la coalició del sí unida –i fer-ho a la llum de tres consideracions de fons.

Primer, fa temps que l'esquerra europea ha superat la disjuntiva revolució/democràcia (que va dividir socialistes i comunistes el 1917). L'únic camí de canvi són les eleccions i no assaltar palaus d'hivern. I, per tenir eleccions, cal una transició ordenada. Segon, el faisme (i el seu eslògan de fer primer la revolució que la guerra) va destruir aquest país, la FAI i la República. Tercer, històricament el catalanisme només ha reeixit quan ha rebut el suport dels grans estrats mitjans de la societat catalana –un suport que no es pot donar per descomptat en cap moment–. Les forces del no tot això ho saben molt bé i busquen trencar les forces de la declaració per on sigui.

Tenint en compte que l'actual president de la Generalitat ha tingut la capacitat de liderar el procés fins ara, que ha firmat la proposta de declaració, que és de fet, i invertint la metàfora cupaire, el gran tap de Duran i sectors reticents de CDC, que ha promès deixar la presidència quan hagi acabat la transició, i que és un actiu clar a l'estranger, em sembla il·lògic no invertir-lo novament per a l'etapa que s'acosta. A canvi, ha de ser factible pactar un programa i un govern que satisfacin totes les parts involucrades.